

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych
w roku szkolnym 2021/2022**

/kod ucznia/

1 grudnia 2021 r.

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

„A droga wiedzie w przód i w przód”

Etap rejonowy: „A ja wciąż za nią – tak, jak mogę...”

Droga Uczestniczko, Drogi Uczestniku Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego!

Gratulujemy Ci zakwalifikowania się do etapu rejonowego.

Tym razem proponujemy Ci namysł nad bohaterami, którzy opuścili dom, przeżyli rozmaite przygody w drodze i postanowili wrócić. Powrót nieraz mógł zaskakiwać. Odpowiedzi do poszczególnych zadań powinny wynikać z przeczytanych lektur. Możesz je także wzbogacić, odwołując się do obserwacji współczesnego świata.

Nie używaj korektora ani długopisu zmazrywalnego – zadanie, w którym ich użyjesz, nie będzie oceniane. Nie zapisuj rozwiązań drukowanymi literami – sposób zapisu wyrazów ma znaczenie przy ocenianiu pracy.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 120 minut. Możesz uzyskać 60 punktów.

**Życzymy powodzenia!
Organizatorzy**

zadanie	liczba punktów		kody członków Komisji Rejonowej	liczba punktów po weryfikacji	kody członków Komisji Wojewódzkiej
	możliwych do uzyskania	uzyskanych			
1.	3				
2.	3				
3.	5				
4.	3				
5.	9				
6.	9				
7.	12				
8.	8				
9.	3				
10.	5				
suma	60				

.....
/imię i nazwisko Przewodniczącego Komisji/

.....
/podpis/

miejsce na metryczkę ucznia

Zadanie 1. (0-3)

Po powrocie syn marnotrawny otrzymał od ojca podarunki, które mają swoje symboliczne znaczenie.

Do podanych niżej objaśnień ze słowników symboli dopisz konkretny dar z przypowieści.

a) „[...] symbolizuje ciągłość, nieskończoność, wieczność; krąg magiczny, magię, tajemnicę, talizman, amulet; [...] władzę; więź między władzą a ludem, [...]; pełnomocnictwo, rękojmię; autentyczność, przypomnienie [...]”.

.....

b) „Pierwotnie był prawdopodobnie próbą przekazania siły żywotnej przez duszę utajoną w tchnieniu, dmuchnięciu lub chuchnięciu; później oznaką czci i oddania, koleżeństwa, braterstwa, pozdrowienia pokojowego, hołdu, wierności [...]”.

.....

c) „[...] w przeciwieństwie do nagości skutek i wyraz wstydlivości człowieka; w bardzo różnych formach i kolorach symbol społecznego przystosowania i rangi społecznej; często oznaka zawodu; [...] także wyraz przynależności do określonego ludu [...]”.

.....

d) „[...] w wielu kulturach jest symbolem uczestnictwa w określonej społeczności, a tym samym także udziału członka tej społeczności w wydarzeniu znaczącym pod względem duchowym”.

.....

e) „[...] w starożytności noszenie [...] było przywilejem i symbolem człowieka wolnego [...]”.

.....

Źródła: Definicje a, b, cyt. za: Władysław Kopaliński, *Słownik symboli*, Oficyna wydawnicza Rytm, Warszawa 2001, ss. 313, 327. Definicje c, d, e, cyt. za: Herder, *Leksykon symboli*, Przeł. Jerzy Prokopiuk, Wydawnictwo ROK, Warszawa 1992, ss. 20, 168.

Zadanie 2. (0-3)

W jaki sposób Rembrandt na obrazie *Powrót syna marnotrawnego* interpretuje biblijną przypowieść? Wybierz trzy – najważniejsze dla Ciebie – elementy obrazu i omów ich znaczenie.

*

.....

.....

.....

*

.....

.....

.....

*

.....

.....

.....

Zadanie 3.

a) (0-3) Przyglądnij się uważnie obrazowi Il Guercino *Powrót syna marnotrawnego* i zapisz trzy różnice między tym przedstawieniem a obrazem Rembrandta.

Il Guercino, *Powrót syna marnotrawnego* (1627-1628), Rzym, Galeria Borghese.

*

.....

.....

*

.....

.....

*

.....

.....

b) (0-2) Które przedstawienie syna marnotrawnego z biblijnej przypowieści – Rembrandta czy Guercino – bardziej Cię przekonuje? Uzasadnij swój wybór, odwołując się do obrazu oraz tekstu św. Łukasza.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0-3)

Napisz, w jaki sposób Leopold Staff w wierszu *Syn marnotrawny* interpretuje biblijną przypowieść. Do każdego elementu dopisz objaśnienie na podstawie tekstu.

syn –

.....

ojciec –

.....

„powrót” –

.....

Zadanie 5. (0-9)

Po powrocie syn marnotrawny powiedział do ojca: „Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie, już nie jestem godzien nazywać się twoim synem”. Reakcja ojca mogła go jednak zaskoczyć.

Odwołując się do przypowieści według św. Łukasza, zredaguj monolog wewnętrzny powracającego syna na temat jego przeszłości oraz wydarzeń, które miały miejsce po powrocie. Zastosuj dla podkreślenia emocji oraz sytuacji bohatera co najmniej trzy różne środki językowe. Tekst powinien liczyć nie mniej niż 100 słów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6.

Zbierasz materiał do *Słownika bohaterów drogi*. Jednym z haseł będzie *Odyseusz*. Na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnij potrzebne informacje o Odysie.

a) (0-1) Kim był? Dopisz nazwę wyspy oraz imiona bohaterów.

król, syn, mąż, ojciec

b) (0-1) Dlaczego wyruszył pod Troję? Co tam robił?

.....
.....

c) (0-2) Jaki był? Za pomocą rzeczowników podaj trzy cechy jego charakteru.

.....
.....

d) (0-2) Co przeżywa w drodze powrotnej do domu? Za pomocą równoważników zdań zapisz trzy przygody.

*
*
*

e) (0-1) Dlaczego Odyseusz dociera do domu sam? Co się stało z towarzyszami?

.....
.....
.....

f) (0-1) Jaką sytuację zastaje w domu? W jaki sposób z tą sytuacją Odys sobie poradził?

.....
.....
.....
.....

g) (0-1) Kogo może symbolizować Odyseusz?

.....

Zadanie 7.

Poniżej przedstawiono istotne wydarzenia dla bohaterów *Drużyny Pierścienia*. Odpowiedz na pytania dołączone do każdego z powieściowych fragmentów.

a) (0-2) Kto z kim rozmawia w tej scenie? Co należy zrobić z Jedynym Pierścieniem i dlaczego?

„– Nie umiem czytać ognistych liter – drżącym głosem powiedział [...].

– Nie – rzekł [...] – ale ja umiem. To starożytny alfabet elfów, lecz słowa są w języku Mordoru, którego tutaj nie chcę używać. Przetłumaczone na Wspólną Mowę znaczą mniej więcej tyle:

Jeden Pierścień, by wszystkimi rządzić, Jeden, by wszystkie odnaleźć, Jeden, by wszystkie zgromadzić i w ciemności związać”.

W tej scenie rozmawiają

Jedyny Pierścień

.....

.....

b) (0-2) Podaj nazwę miejsca oraz nazwę miejscowości, w której odbywa się powyższa scena. Kim jest tajemniczy gość?

„– Co to za jeden? – spytał Frodo, gdy udało mu się szepnąć słówko panu Butterburowi. – Nie pamiętam, żebyście nam go przedstawili.

– Ten tam? – również szeptem odpowiedział gospodarz, zerkając nieznacznie spod oka. – Nie wiem nic pewnego. Jeden z tych wędrowców, nazywamy ich Strażnikami. Małomówny gość, ale jeżeli się odezwie, zawsze ma coś ciekawego do opowiedzenia.”

Scena ma miejsce w

w **Tajemniczy gość to**

c) (0-2) Podaj nazwę miejscowości, w której znajduje się bohater? O jakiej „chorobie” jest mowa?

„Frodo obudził się w łóżku. W pierwszym momencie myślał, że spał bardzo długo i że przyśnił mu się przykry sen, który jeszcze majaczy mu na pograniczu pamięci. A może przebył jakąś chorobę? Lecz sufit nad jego głową wyglądał obco; był płaski, a ciemne belki miał bogato rzeźbione. Frodo leżał jeszcze chwilę, przyglądając się słonecznym plamom na ścianie i nasłuchując szumu wodospadu”.

Frodo jest w **„Choroba”, którą przebył to**

.....

.....

d) (0-3) Kim byli Jeźdźcy? Wymień wszystkich dziewięciu członków Drużyny Pierścienia. Podaj imiona i nazwiska hobbitów.

„– Już czas! – rzekł. Jeżeli Pierścień w ogóle ma ruszyć w drogę, nie można dłużej czekać. Ci wszakże, którzy z nim pójdą, nie powinni liczyć, że w tym zadaniu wesprze ich oręż albo siła. Muszą się zapuścić w kraj nieprzyjacielski, z dala od wszelkiej pomocy. Czy przyjmujesz swoje przyrzeczenie i jesteś gotów zostać Powiernikiem Pierścienia? [...] Towarzyszy Pierścienia będzie dziewięciu: Dziewięciu Piechurów przeciw Dziewięciu Jeźdźcom”.

Jeźdźcy to

Drużynę Pierścienia tworzyli:

.....

.....

.....

e) (0-3) Kto, gdzie i z kim walczy w poniższej scenie? Jak się ta walka zakończy dla uczestników? Co zrobią członkowie Drużyny Pierścienia i dlaczego?

„– Nie przejdiesz – powiedział. Orkowie zastygli bez ruchu, zaległa głucha cisza. – Jam jest sługa Tajemnego Ognia, władam płomieniem Anoru. Nie przejdiesz. Czarny ogień na nic ci się przyda, płomieniu z Udûnu! Wracaj w cień. Nie przejdiesz!”

Walka w rozgrywa się między

..... a Kończy się ona

.....

.....

Członkowie Drużyny Pierścienia

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj uważnie hasło encyklopedyczne UTOPIA i wykonaj zadanie 8.

UTOPIA niemająca szans urzeczywistnienia i nielicząca się z realnym stanem rzeczy i stosunków społ. wizja idealnego, egalitarnego¹ społeczeństwa; [...] *pot.* mrzonka, plan, pomysł wzniosły, idealny, ale niezyciowy, nierealny, nieziszczalny, fantastyczny; nazwa od tytułu łac. dzieła Thomasa Morusa *Prawdziwie złota książeczka, równie pożyteczna, jak dowcipna, o najlepszym urządzeniu republiki i nowej wyspie Utopii* (1516, tł. pol. 1947), przedstawiającego idealny obraz społeczności na fikcyjnej wyspie Utopia; gr. *ou* ‘nie’ *tópos* ‘miejsce, którego nie ma’.

Władysław Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, PIW, Warszawa 1998, s. 1235.

¹egalitarny – dążący do równouprawnienia, zrównania

Zadanie 8.

a) (0-4) Hal Bregg po powrocie z wyprawy na Fomalhaut zastaje Ziemię, której nie zna. Wymień pięć konkretnych informacji, które pozwalają scharakteryzować Ziemię jako Utopię.

- *
-
- *
-
- *
-
- *
-
- *
-

b) (0-3) Jakie znaczenie dla wyprawy Hala Bregga na Fomalhaut ma nazwa statku? W wyjaśnieniu podaj jego nazwę, przywołaj jej pochodzenie oraz przedstaw, w jaki sposób obecni mieszkańcy Ziemi oceniają tę podróż.

-
-
-
-
-
-
-

